

Sindi Ühispanga
põhikiri.

Sindi Ühispanga põhikiri.

I. Ühispanga ülesanded, õigused ja vastutus.

§ 1. Sindi Ühispanga ülesandeks on laenu andmine oma liikmetele ja muude pangaoperatsioonide toimetamine, mis lubatud krediitastutiste seadusega.

Ühispangal on õigus anda laenusid ka võõrastele oma peakoosoleku otsusel ja selle poolt määratud tingimustel.

§ 2. Ühispanga juhatus asub Sindi alevis.

§ 3. Ühispangal on juriidilise isiku õigused. Tema võib omandada, võõrandada ja pantida, rendile anda ja võtta kinnis- ja vallasvara, esineda kohtus nõudjana ja kostjana, määrata korrespondente ja komisjonääre nii sise- kui välismaal, astuda seltside, ühingute ja liitude liikmeks, asutada koos teiste ühingutega liitused ja luua muid asutisi, mis tarvilikud tema liikmete hea käekäigu arendamiseks.

Ühispanga pitser kannab järgmist pealkirja: Sindi Ühispank. Sindis.

§ 4. Kolmandate isikute ja asutiste ees on ühispank vastutav kõigi oma kapitalidega ja varadega, ning peale selle veel oma liikmete lisavastutusega (§ 8).

§ 5. Ühispank võib alata ärilist tegevust, kui on tasunud sisseastemaksu ning täiel määral põhikirja § 17. ettenähtud osamaksu määra vähemalt 50 liiget.

Tegevuse algamisest peab juhatus teatama krediitasutiste inspektorile, sinna juure lisades nende liikmete nimestiku, kes on selleks ajaks tasunud nõutavad sisseaste- ja osamaksud.

II Ühispanga liikmed, nende õigused ja kohustused.

§ 6. Ühispanga liikmeks võivad olla kõik Eesti kodanikud 20. aasta vanadusest alates, kelle õigusi pole piiratud kohtu otsusega, niisama ka need juriidilised isikud, kelle juhatused asuvad Eestis.

§ 7. Liikmeid võtab vastu ühispanga nõukogu, kes määrab kindlaks ka krediidi ülemmäära. Liikmeksastuja peab esitama ühispanga juhatusele sellekohase kirjaliku sooviavalduse. Juhatus on kohustatud esitama liikmeksastujate sooviavaldised otsustamiseks lähedasemale nõukogu koosolekule.

Nõukogu otsusest teatab juhatus sooviavaldiste esitajatele, kusjuures ta soovi rahuldamata jätmise korral ei tarvitse teatada selle põhjusi.

§ 8. Vastuvõetud liige on kohustatud kuu aja kestel, arvates sellekohase teadaande kättesaamise päevast, tasuma sisseastemaksu ja peakoosoleku poolt määratud summa osamaksuks ning andma kirjaliku kohustise, et ta peale osamaksu summade vastutab ühispanga kohustuste eest veel kahekordse sundosamaksu summa suuruses. Maksude tasumise ja kohustise andmise päevast kantakse tema nimi ühispanga liikmete nimestikku ja ta omandab liikme õigused.

Iga uus liige vastutab ka kõigi nende kohustuste eest, mis ühispank oma peale võtnud enne tema liikmeks astumist.

M ä r k u s : Kõik kirjalikud teadaanded loetakse liikmele kätteantuks viiendal päeval pärast nende väljasaatmist liikme poolt ülesantud aadressil.

§ 9. Igal liikmel, peale nende, kes elukutseliselt ühis pangas teotsevad, on õigus teha ühis pangas laenusid neis piires ja neil kindlustusil, mis ühis panga nõukogu poolt määratakse. Nii sama on tal õigus tarvitada ühis panga kaasabi kõigi ühis panga poolt toimetatavate operatsioonide tegemiseks.

Ühis pangas elukutseliselt teotsevad isikud ei või saada laenu mingil kujul, peale sarnaste, mis antakse riiklikkudest fondidest, erilistest toetusfondidest või kapitalidest, mis peakoosoleku poolt selleks määratud.

§ 10. Igal liikmel on peakoosolekul ainult üks hää, vaatamata tema osamaksu summade suurusele. Oma hääleõigust ei või liige teistele edasi anda.

§ 11. Liige, kes soovib ühis panga liikmete hulgast lahkuda, peab sellest juhatusale teatama kirjalikult, sealjuures kõiki oma laenusid tasudes ja muid nõudmisele pööratud kohustusi täites, mis tal olemas ühis pangas. Juhatus ei ole kohustatud liikme lahkumise teadaannet vastu võtma enne, kui see on ühis pangale tasunud kõik oma kohustused. Kuna väljaastuja teadaande esitamise päevast kaotab kõik liikmeõigused, vastutab ta sellele vaatamata ühis panga kahjude eest, mis selguvad tema lahkumise aastal. See osa kahjusummast, mis langeb lahkunud liikme peale § 96 alusel, kaetakse tema osamaksust pä-

rast lahkumise aasta aruande kinnitamist, kuna ülejääv osa osamaksust temale välja maksetakse pärast järgmise aasta aruande kinnitamist.

Ühispanga liige vabaneb kohe vastutusest ühispanga kohustuste eest sel puhul, kui ta oma osamaksu summad üle annab uuele liikmele selle põhikirja § 18. esimese lõike eeskirjade kohaselt ning kui see uus liige võtab oma peale tema lisavastutuskohustuse.

Väljaastuv liige kaotab õiguse osakasu (dividendi) peale selle poolaasta algusest, mille kestel ta lahkus ühispanga liikmete hulgast; selle asemel saab ta kuni osamaksu summade tagasimaksmiseni osamaksu pealt intresse samal määral kui tähtajata hoiusummade pealt. Osamaksu üleandmise puhul osakasu saamise õigus ei katke.

Kasude ja kahjude arvutamisel, mis langevad väljaastunud liikme peale, ei võeta neid summe arvesse, mis võivad edaspidi sisse tulla kahjuks arvatud laenude sissenõudmisest.

§ 12. Ühispanga liikmete maksujõuetuse, surma, juriidiliste isikute-liikmete likvideerimise, niisama ka liikmete õiguste piiramise puhul kohtu otsusel kustutatakse nad nõukogu otsusega ühis- panga liikmete hulgast arvates sellest päevast, mil ühispank sai vastava teate, kuna nende vastutus ühispanga kohustuste eest kestab selle aasta lõpuni, mil saavad tasutud ühispangale kõik nende laenud ja nõudmisele pööratud kohustused. Pärast niisuguste liikmete laenude tasumist ja kohustuste täitmist antakse nende poolt ühis- pangale antud kindlustused, niisama ka nende osamaksu summad välja neile isikuile, kelle kätte seaduse järgi lähevad väljalangenud liikmete varanduslikud õigused, kusjuures osamaksu sum- made tagasimaksmist toimetatakse § 11. korras.

Samas korras maksetakse välja nende osakasu ja osamaksu intressid.

§ 13. Ühispanga juhatusel on õigus nõukogu heakskiitmisel liikme osamaksudest katta tema kohustusi ühispanga vastu, kui liige neid ise tähtajal ei täida.

Kui liikme osamaksude summa tema poolt ühispangale antud kohustuste või kahjude katmise läbi on jäänud vähemaks kui peakoosoleku poolt määratud ja liige seda ei täienda nõukogu poolt määratud tähtajaks, siis loetakse ta nõukogu otsuse järgi ühispanga liikmete hulgast lahkunuks, kusjuures tema vastutus ühispanga kohustuste eest kestab selle aasta lõpuni, mil saavad tasutud ühispangale tema laenu ja nõudmisele pööratud kohustused; arved lõpetatakse temaga § 11 ettenähtud korras. Liikmeõigused kaotab sarnane liige nõukogu otsuse tegemise päevast.

§ 14. Peakoosolek võib salajasel hääletamisel $\frac{2}{3}$ koosolevate liikmete häälteenamusega neid liikmeid ühispangast välja heita, kes teevad ühispangale kahju oma tegevusega.

Väljaheidetud liikmed kaotavad oma liikmeõigused teate saamisega peakoosoleku otsuse üle; nende vastutus ühispanga kohustuste eest kestab selle aasta lõpuni, mil saavad tasutud ühispangale nende laenu ja nõudmisele pööratud kohustused, ning nende osamaksude tagasimaksmist, osakasu ja osamaksu intresside tasumist toimetatakse § 11 korras.

§ 15. Ühispanga liige, kelle vekslid või tsekid on protestitud või kes ei täida oma muid tähtajalisi kohustusi ühispanga vastu, kaotab kaheks aastaks õiguse võtta osa nõukogust, juhatusel ja revisjonikomisjonist, arvates vekslid või

tseki protesti päevast, muude läitmata jäänud kohustuste järgi kahe nädala pärast, arvates kirjaliku nõude kätteandmisest.

III. Ühispanga kapitalid.

§ 16. Ühispangal on osa-, tagavara- ja muud, peakoosoleku otsuste põhjal asutatavad kapitalid.

§ 17. Osakapital moodustatakse liikmete osamaksudest, mida liikmed on kohustatud tasuma peakoosoleku poolt määratud summas proportsionaalselt nendele avatud krediidile.

Liikme osamaks ei või olla vähem kui $\frac{1}{20}$ avatud krediidi summast.

Osamaksu määr on 30 krooni, mida võib tasuda ka jaokaupa peakoosoleku poolt määratud tähtaegadel, kuid liikme tarvitatud krediidi summa ei või ületada tasutud osamaksu kahekümnekordselt.

Krediidi suurendamise puhul on liige kohustatud tasuma täiendavat osamaksu ja andma täiendava lisavastutuse kohustise § 8 nõuete kohaselt. Krediidi vähendamise puhul on tal õigus tagasi saada ülemäärast osamaksu ja vähendada lisavastutuse kohustust vastavalt vähendatud krediidi summale. Osamaksu tagasimaksmine ja lisavastutuse vähendamine sünnib sel puhul § 11 määratud tähtaegadel.

Peale sundosamaksu, mis mainitud selle § esimeses lõigus, võib liige maksta täiendavalt osamaksu lisavastutuse kohustuseta; kui liikme osamaks on vähemalt viis tuhat krooni, siis võib ta täiendavalt maksta osamaksu lisavastutuse kohustuseta tingimusel, et liikme poolt tarvitatud krediit ei ületaks lisavastutuse kohustust kümnekordselt.

§ 18. Liige, kes on tasunud ühis pangale kõik omad kohustused, võib edasi anda omad osamaksu summad uuele liikmeks astujale sellekohase kirjaliku kokkuleppe alusel, kui ühis pangaga nõukogu on annud nõusoleku üleandmiseks ning kui ta on ülevõtja võtnud ühis pangaga liikmeks.

Liikmete vahel ei ole osamaksu edasiandmine lubatud.

Osamaksu kviitungeid või osatähti ei ole liikmetel õigus pantida.

Ühis pangaga liikmete osamaksude peale ei või keegi nõudmist pöörata ei nende võlgade katmiseks ega nende vastu tõstetud vastuvaidlemata või administratiiv-nõudmiste täitmiseks.

§ 19. Tagavarakapital moodustatakse sisseastemaksudest ja iga-aastasest juurearvamisest tegevuseaasta ülejäägist § 93 ettenähtud määral.

Tagavarakapitali võib tarvitada peakoosoleku otsustel ühis pangaga juhtivate kahjude katteks. Kui tagavarakapital on tõusnud võrdseks osakapitaliga, võib peakoosoleku otsusel iga-aastase juurearvamise panna seniks seisma või seda vähendada, kuni tagavarakapital ei ole jäänud vähemaks osakapitalist.

§ 20. Kõigi muude kapitalide asutamise määrab peakoosolek kindlaks nende otstarbe ja tarvitamise korra.

IV. Ühis pangaga operatsioonid.

§ 21. Ühis pank võib toimetada järgmisi operatsioone :

- 1) vekslite ja äritehinguist järelduvate kohustuste diskontimine, milliste tähtaeg ei ole üle ühe aasta ja milliste järgi vas-

tutavad vähemalt kaks maksujõulist isikut, samuti ka kindlaprotsendiliste väärt-paberite, jooksvate kupongide ja kustutusele määratud protsentpaberite diskon-timine ;

- 2) laenude andmine tähtajaga mitte üle ühe aasta ning tähtajata krediitide avamine kontokorrent-arvete kujul ülesütlemise õi-gusega hiljemalt ühe kuu jooksul ;
 - a) kulla kindlustusel mitte üle 95% selle börsihinnast ;
 - b) vekslite ja tähtajaliste äriliste kohustiste kindlustusel, kui nende järgi vastutavad vähemalt kaks maksujõulist isikut ;
 - c) börsil koteeritavate riigi ja riigi poolt garanteeritud ning omavalitsuste prot-sentpaberite kindlustusel mitte üle 90% nende börsihinnast ;
 - d) sisemaa börsidel koteeritavate eraseltside aktsiate, osatähtede ja võla- või pant-kirjade kindlustusel mitte üle 75% nende börsihinnast ;
 - e) konossementide ning teiste kauba veo- ja hoiutunnistuste kindlustusel mitte üle 75% kauba turuhinnast ;
 - f) kaupade kindlustusel mitte üle 75% nen-de turuhinnast ;
 - g) vallasvara kindlustusel kuni ²/₃ vallas-vara turuhinnast ;
 - h) kinnisvaradele ja laevadele kinnistatud obligatsioonide kindlustusel § 27 ette-nähtud tingimustel ja määral ;
 - i) teiste krediitasutiste poolt väljaantud ga-rantiikirjade kindlustusel ;
 - j) tähtajaliste hoiusummade, hoiutähtede ja

jooksvatel arvetel suletud summade kindlustusel ;

3) laenude andmine võlakohustiste vastu vastutusvõimeliste käemeeste vastutusel kuni ühe aastani ;

4) laenude andmine riiklikkudest fondidest ;

5) vekslite aktseptimine ja vastutuspealkirjade andmine vekslitele ; vekslite, akkreditiivide ja transfertide väljaandmine maksukohaga sise- ja välismaal, pidades kinni selle paragrahvi p. 2 eeskirjadest ;

6) garantiikirjade andmine selle paragrahvi p. 2 ettenähtud väärtuste või sularahas tehtud sissemaksude kindlustusel tähtajaga mitte üle ühe aasta ; väljaantud garantiide kogusumma ei või ületada kolme neljandikku ühispanga osa- ja tagavarakapitalist. Ühispanga nõukogu üksmeelsel otsusel võib erilistel juhtudel anda välja garantiikirju käesoleva § punkt 2 lit. a, c, ja i ettenähtud väärtuste kindlustusel ka väljaspool seda normi ; nõukogu sellekohasest otsusest juhatus teatab krediitasutiste inspektorile. Majandusministril on õigus piirata või keelata nende erandite tegemist.

Peale selle võib anda välja garantiikirju sularahas tehtud sissemaksude kindlustusel — tähtajaga mitte üle ühe aasta — piiramata summas ;

7) kulla ost ja müük rahas ja kangides ;

8) sise- ning välisvekslite ja tsekkide, samuti ka välisraha ost ja müük ühispanga ja kolmandate isikute arvel ;

9) riigi ja riigi poolt garanteeritud ning omavalitsuste väärtpaberite ost ja müük omal arvel ;

- 10) börsil koteeritavate sisemaaliste eraväärt-paberite ost ja müük omal arvel nõukogu otsusel, kusjuures ostetud paberite üld-summa ei tohi ületada poolt ühispanga osa- ja tagavarakapitalist ;
- 11) korrespondent ja hoiuarvete avamine ja pidamine sise- ja välismaa pankades ning teistes asutistes, kes on õigustatud võtma hoiule raha, kusjuures iga korrespon-dendi ning raha hoiulevõtja kohta nõu-kogu eraldi määrab ülemmäära, mida ühispank võib pidada tema juures kor-respondent- või hoiuarvel ;
- 12) korrespondentide arvete avamine teistele sise- ja välismaa krediitasutistele ning kind-lustamata maksukäskude täitmine neil arvetel, kusjuures ühispanga nõukogu määrab kindlaks igale korrespondendile summa, milleni juhatus on õigustatud täitma tema maksukorraldusi ;
- 13) hoiusummade vastuvõtmine tähtajaga ja tähtajata ning jooksvate arvete pidamine ;
- 14) ühispanga poolt diskonditud vekslite ja muude kohustiste edasidiskontimine ning ühispanga omanduseks olevate väärt-paberite pantimine, samuti ka kolmandailt isikuilt panti võetud väärtuste edasipan-timine, kuid mitte kõrgemal määral kui nende kindlustuste vastu ühispank and-nud laene edasipantimise momendil ;
- 15) maksete toimetamine ja rahaliste trans-ferptide saatmine Eestis ja välismaal kol-mandate isikute arvel, kui need maksed ja transferdid on kindlustatud täiel mää-ral ühispanka makstud rahaga või selle paragrahvi p. 2 ettenähtud väärtustega ;

erilistel juhtudel ühispanga juhatuse üksmeelsel otsusel võidakse toimetada need makseid, ilma täieliku kindlustuseta, kusjuures seesuguste maksete kogusumma ei tohi ületada üht kahekümnendikku ühispanga osa- ja tagavarakapitalist; need maksed tulevad tasuda või kindlustada selle paragrahvi p. 2 ettenähtud väärtustega; hiljemalt kolmekümne päeva jooksul, vastasel korral juhatuse peab asuma viivitamata nende sissenõudmisele;

16) tellimiste vastuvõtmine komisjonimüügiks riigi-, omavalitsuste ja teiste avalikõiguslike asutiste laenudele ning väärtpaberitele, mille turule laskmine on lubatud Eestis; tellimiste vastuvõtuks välismaa väärtpaberitele Majandusminister annab loa igal üksikul juhul; ühispank ei või võtta enesele kohustust väärtpaberite väljalaske kordamineku eest;

17) väärtpaberite ost ja müük kolmandate isikute arvel, kui ost on ühispangas kindlustatud sularahaga või kliendi vaba krediidiga selle paragrahvi p. 2 korras:

a) börsil koteeritavate riigi ja riigi poolt garanteeritud ning omavalitsuste protsentpaberite ostu puhul 10% nende börsihinnast,

b) börsi koteeritavate era-väärtpaberite ostu puhul 25% nende börsihinnast,

c) mittekoteeritavate väärtpaberite ostu puhul nende ostuhinna suuruses;

18) maksete vastuvõtmine ja sissenõudmine vekslite ja muude võladokumentide ning protsentpaberite järgi kolmandate isikute ülesandel;

- 19) maksete vastuvõtmine riigi-, omavalit-
suste ja teiste avalikõiguslike asutiste
ülesandel;
- 20) riiklike võidulaenupaberite ja teiste
protsentpaberite kindlustamine kustutuse
alla langemise vastu;
- 21) väärtuste võtmine hoiule ning seifide ja
laoruunide andmine üürile;
- 22) teotseda kindlustusseltside agendina vas-
tava kindlustusseltsi ülesandel ja vastu-
tusel.

§ 22. Ühispank võib anda laenusid ka põl-
lumajandusliku ja käsitööstusliku inventari kind-
lustusel ja jätta laenajate käest nõude kindlus-
tuseks vastuvõetud vara laenajale kasutamiseks
või nende hoole alla tingimusel, et

- 1) selle vara nimestik koostatakse vähemalt
kahe tunnistaja juuresolekul;
- 2) igale üksikule asjale pannakse pantimise
tunnistuseks nähtavad märgid (pitserid,
plommid, sildid).

Kui ei ole pandud niisuguseid märke varale
ja ei ole koostatud varade nimestikku, siis ühis-
panga pandiõigus kolmandate isikute suhtes ei
ole maksev. Panditud vara müümine, ühes võla-
kohustuse edasiandmisega ostjale, võib toimuda
ainult ühispanga juhatuse loal.

Kui pandiandja, kelle kätte pant jäetud, ühis-
panga loata peidab ära või võõrandab pandi
enne laenu tasumist, siis võetakse ta vastutusele,
nagu see nähtud ette hoiuleantud varade omas-
tamise ja raiskamise kohta.

§ 23. Ühispank ei diskonteerigi ega osta veks-
leid väärtusega alla kolmekümne krooni.

§ 24. Väärtpaberite, väärtmetallide, kaupade
ja muude väärtuste pantimine ühispangale toi-

mub pantide üleandmise teel pantide omaniku poolt allakirjutatud avaldise juures, milles peab olema täpselt loendatud pandid. Ühispank on kohustatud andma pantijale viimase nõudmisel pandi vastuvõtmise kohta tunnistuse, milles tuleb täpselt loendada pandid.

Pandiks vastuvõetud kaupa võib pank anda hoiule kolmandale isikule. Nende isikute nimekirja kinnitab Majandusminister.

§ 25. Ühispank võib anda laenusid tähtjaga kuni üks aasta, arvatud välja laenud riiklikudest laenufondidest.

§ 26. Laenukindlustuste hindamist toimetab nõukogu otsuse kohaselt kas juhatus või nõukogu. Juhatuse ja nõukogu liikmete kindlustuste hindamist võib toimetada ainult nõukogu.

§ 27. Kinnisvaradele ja laevadele kinnistatud obligatsioonidega võib olla kindlustatud mitte üle ühe kolmandiku ühispannga poolt väljaantud laenudest. Need laenud peavad olema eraldatud ühispannga arvepidamises. Tähtpäeval laenu tasumata jätmise korral ühispank võib kas asuda sissenõudmisele obligatsiooni järgi või müüa selle avalikul enampakkumisel või börsimaakleri kaudu, teatades sellest kindlustajale tähistatud kirjaga hiljemalt neliteist päeva enne kavatsetavat müüki.

Ühispank ei tohi anda laenu kinnisvaradele ja laevadele kinnistatud obligatsiooni vastu, kui selle obligatsiooni eel on kinnisvarale või laevale kinnistatud eesõigustatud nõudeid enam kui kaks kolmandikku kinnisvara või laeva väärtusest ühispannga hindamise järgi või kui nende eesõigustatud nõuete summa ületab ühe viienäädiku ühispannga osa- ja tagavarakapitalist.

§ 28. Kui laenuvõtja ei tasu tähtajaks laenu, mis on kindlustatud vallasvara pandiga, siis ühispank võib müüa pandi kas börsimaakleri kaudu või avalikul enampakkumisel ühispanga ruumes või ladudes, kus pandid hoiul, kohtu poole pöördumata, kuulutades sellest vähemalt seitse päeva varem ühes kohalikus ajalehes ning teatades samal ajal müügi tähtpäevast laenuvõtjale tähitud kirjaga.

Kui kauba seisukord ei luba müügi edasilükkamist, võib ühispank määrata enampakkumise 24 tundi pärast kuulutuse ilmumist, teatades sellest telegrammiga laenuvõtjale. Kohtadel, kus puuduvad igapäev ilmuvad ajalehed, ühispank peab enampakkumise kuulutuse panema välja ühispanga uksele.

Enampakkumiseta ühispank võib toimetada müüki ainult siis, kui selle kohta on lepitud kokku laenuvõtjaga laenu andmisel.

Kui kolmas isik soovib pöörata kohtu poolt väljamõistetud nõudmise ühispangale panditud vallasvarale, võib ta nõuda ühispangalt teateid selle kohta, kuipalju pandiandjal on kohustusi panga vastu, tasuta need kohustused ning vabastada panditud vallasvara pandiõigusest.

§ 29. Kui laenaja ei tasu tähtpäeval laenu, mis antud võlakohustise vastu käemeeste vastutusel, siis võib juhatus kas kohe asuda laenu sissenõudmisele sunniviisil, või anda tasumiseks aega kuni seitse päeva. Viimasel juhul saadab ühispank temale tähtpäevale järgneval äripäeval sellekohase meeletuletuse ühes hoiatusega, et kui laenu määratud aja jooksul ei tasuta, siis ühispank asub selle sissenõudmisele sunniviisil. Samasugune teade saadetakse ka laenaja käemeestele.

Ei järgne laenu tasumine määratud aja jook- sul, asub juhatas laenu sissenõudmisele sunni- viisil.

Samas korras toimetatakse laenude sissenõud- mist ka protestitud vekslite ja muude tähtaja- liste äriliste kohustiste järgi.

§ 30 Tähtajaliste hoiusummade vastuvõtmi- sel ühispank võib anda välja kas nimelised hoiu- tähed või hoiuraamatud.

Hoiusummad makstakse välja ainult hoiu- tähe või hoiuraamatu esitamisel.

§ 31. Hoiutähed antakse üle nimelise peal- kirja tegemisega, kusjuures ühispanga raamatuis kantakse hoiusumma uue omaniku nimele. Hoiu- tähe või hoiuraamatu kaotamise korral omanik teatab sellest ühispangale, kes hoiuleandja kulul kuulutab kaotusest Riigi Teatajas, tähendades hoiutähe numbri, tähtaja ja omaniku nime, ning hoiatuse, et hoiutäht või hoiuraamat tunnusta- takse maksvusetuks. Omanikule antakse uus hoiu- täht või hoiuraamat kuu aega pärast selle täht- aega või aasta pärast, arvates kuulutuse ilmumi- sest, selle järgi kumb tähtaeg on lühem.

Hoiuleandmise lepingud võivad sisaldada kor- ralduse, et hoiuleandja surma puhul hoiusumma makstakse välja ülesantud isikuile.

§ 32. Ühispanka antud hoiusummadele võib nõudmisi pöörata seaduses ettenähtud korras ai- nult hoiutähtede või hoiuraamatute esitamisel.

§ 33. Ühispank ei tohi omandada oma osa- kasu kviitungeid või osatähti ega anda nende vastu laenusid.

§ 34. Ühegi kliendi kohustused ühispanga vastu ei tohi ületada üht viiendikku ühispanga osa- ja tagavarakapitalist, arvatud välja kohustused,

mis kindlustatud kullaga, kaupadega, hoiusummadega, riigi või riigi poolt garanteeritud väärt-paberitega. Ühegi kliendi kohustused kogusummas, arvatud ühes ka kullaga, kaupadega, hoiusummadega, riigi või riigi poolt garanteeritud väärt-paberitega kindlustatud kohustused, ei tohi ületada poolt ühispannga osa- ja tagavarakapitalist.

Ühispannga nõukogu üksmeelse otsusega võib erilistel juhtudel üksikuile klientidele teha erandeid käesoleva paragrahvi eeskirjadest, teatades sellest krediitasutiste inspektorile. Majandusministril on õigus piirata või keelata nende erandite tegemist.

Selle paragrahvi eeskirjad ei ole maksivad laenude kohta riigile ja omavalitsustele.

§ 35. Ühispank võib omandada kinnisvarasid ainult sel määral, kuivõrd see on tarvilik tema operatsioonide toimetamiseks. Ühispank ei tohi omandada kinnisvarasid, milliste hind ületab panga osakapitali, arvatud välja § 36 ettenähtud juhud.

§ 36. Nõukogu otsusel ühispank võib omandada temale panditud kinnisvarasid avalikul enampakkumisel, kui teiste pakkujate poolt pakutud summa ei kata ühispannga poolt antud laenu, või enampakkumise mittetoimumisel jätta panditud kinnisvara endale Tsiviilkohtupidamise seaduse § 1880 korras. Niisugused kinnisvarad ühispank peab realiseerima hiljemalt kahe aasta jooksul ja nende kinnisvarade võõrandamine võib toimuda nõukogu otsusel. Majanduseminister võib pikendada seda tähtaega ühispannga palvel. Eeltähendatud kahe aasta möödumisel tuleb kirjutada kahjudesse igal aastal kuni kinnisvara võõrandamiseni vähemalt üks kümnendik niisuguste kinnisvarade ostuhinnast.

§ 37. Ühispangal on õigus oma nõudmiste katteks kinni pidada tarvilisi summe niihästi võlgniku kindlustusest kui ka tema päralt olevatest hoiusummadest ja jooksvatest arvetest.

§ 38. Ühispank on kohustatud pidama kassatagavarana summa, mis võrdub vähemalt 3% tähtajalistest hoiusummadest (üle kolme kuu) juurde arvatud 10% jooksvate kohustuste summast.

Kassatagavara peab pidama Eesti seaduslikes maksuvahendeis oma kassas või jooksva arvel Eesti Pangas, viimase osakondades, posti jooksva arvel või Majandusministri loal teistes krediitasutistes kuni kakskümmend viis tuhat krooni. Kuni 50 protsenti nõutavast kassatagavarast võib pidada börsil koteeritavates riigi ja riigi poolt tagatud väärtpaberites, kusjuures kassatagavaraks loetakse kaheksakümmend protsenti nende börsihinnast. Majandusministri loal võib lugeda kassatagavaraks ka summasid korrespondent „Nostro“ arveil välismaa krediitasutistes.

Jooksvate kohustuste summa käesoleva paragrahvi mõistes leitakse, kui jooksvaile arveile arvutatakse juurde summa, mille võrra ühispanga jooksvad kohustused teiste pankade vastu ületavad tema jooksvaid nõudeid nende vastu, kusjuures viimaste hulka ei arvata käesoleva paragrahvi põhjal kassatagavarana arvestatud korrespondent „Nostro“ arveid välismaa krediitasutistes.

Kui mõnest ühispanga kuubilansist järgneb, et ühispank ei ole pidanud kinni ettekirjutatud vahekorrad kohustuste ja kassatagavarade vahel, siis ei tohi ta oma laenusid suurendada enne, kui on seatud jalgse seaduslik vahekorrad. Ühispank ei või maksta dividendi aasta eest, mil tema kuubilanssides kolmel kuul järgimööda ei olnud peetud kinni seaduslikust minimaalvahekorrad kohustuste ja kassatagavarade vahel.

§ 39. Ühispanga üldine kohustuste summa hoiusummade, laenude ja muude kohustuste näol ei või ületada kahekümneviiekordset omakapitali summat, arvates omakapitaliks osakapitali, tagavarakapitali ning teisi panga päralt olevaid kapitale.

§ 40. Hoiu- ja laenuintresside kõrgus, vahetalituse komisjonitasu normid, vekslite diskontimise ja kõiksugused laenude, vahetalituste ja äritehingute tingimused, niisama ka hoiu- ja jooksvaarve tingimused ning nende tingimuste muudatused määratakse kindlaks nõukogu poolt juhatuses ettepanekul.

V. Ühispanga valitsemine.

§ 41. Ühispanka valitsevad: 1) peakoosolek, 2) nõukogu, 3) juhatus.

A. PEAKOOSOLEK.

§ 42. Peakoosolekud on: a) korralised ja b) erakorralised.

Korralise peakoosoleku kutsub kokku juhatus igal aastal hiljemalt 30. aprilliks. Korralisel peakoosolekul valitakse juhatus, nõukogu ja revisjonikomisjon, kinnitatakse aasta aruanne ja eelarve ning ülejäägi jaotus ja otsustatakse teisi asju, mis selleks esitatakse juhatuses ja nõukogu poolt.

§ 43. Erakorralised peakoosolekud kutsutakse kokku kas juhatuses enese algatusel või nõukogu, revisjonikomisjoni või vähemalt ühe kümnendiku osa liikmete nõudmisel. Erakorralisel peakoosolekul otsustatakse küsimusi, mis algatajate poolt päevakorda võetud. On algatajaks nõukogu, revisjonikomisjon vähemalt $\frac{1}{10}$ osa liikmeid, siis

on juhatusel õigus täiendada algataja poolt kokkuseatud päevakorda.

§ 44. Juhatus on kohustatud nõukogu, revisjonikomisjoni või $\frac{1}{10}$ liikmete nõudmisel erakorralise peakoosoleku kokku kutsuma kahe nädala jooksul, arvates nõudmiskirja saamisest. Kui juhatus ei täida seda nõudmist, siis teeb seda nõukogu; jätab ka nõukogu selle nõudmise täitmata, siis peab seda tegema revisjonikomisjon. On kokkukutsumise algatajaks $\frac{1}{10}$ liikmeist ja ükski ühispanga valitud organitest ei kutsu kokku peakoosolekut, siis on algatajail liikmeil enestel õigus koosolekut kokku kutsuda Siseministri loal.

§ 45. Kui välisrevisjoni tulemused nõuavad kiiret peakoosoleku otsust, on välisrevisjoni teostaval liidul õigus nõuda peakoosoleku kokkukutsumist ja määrata tähtaeg, mille jooksul peakoosolek peab kokku kutsutama. Välisrevisjoni liidul on õigus määrata peakoosoleku kokkukutsujaks omal äranägemisel kas juhatus, nõukogu või revisjonikomisjoni. Kui juhatus, nõukogu või revisjonikomisjon keelduvad peakoosolekut kokku kutsumast määratud ajaks, siis on välisrevisjoni liidul enesel õigus seda teha kooper. ühing. ja nende liitude seaduse § 34 alusel.

§ 46. Peakoosolekust võivad juhatuse, nõukogu või revisjonikomisjoni kutsel sõnaõigusega osa võtta ka isikud, kes ei ole ühispanga liikmed.

§ 47. Peakoosoleku päeva ja kellaaja, ruumi ja päevakorra teatab kokkukutsuja liikmetele kirjalikult hiljemalt kaks nädalat enne koosoleku päeva. Samuti paneb ta välja sellekohase teadaande ühispanga ruumides. Korralise peakoosoleku kutsele lisatakse juure aasta aruanne ja eelarve.

Peakoosolek võib teha kohustavaid otsuseid ainult nende küsimuste kohta, mis olid märgitud liikmetele kättesaadetud päevakorras.

§ 48. Enne peakoosoleku algust seatakse kokku koosolekule ilmunud liikmete nimestik ja täiendatakse pärast juuretulejate nimedega.

Koosolek on otsusevõimas, kui koos on vähemalt $\frac{1}{3}$ liikmeist. Kui määratud kellaajaks ei ilmu koosolekule tarvilik arv liikmeid, siis peetakse poole tunni pärast sama päevakorraga uus koosolek, mis on otsusevõimas, vaatamata kokkutulnud liikmete arvule. Va tav märkus tehakse koosoleku kutses.

§ 49. Korralise peakoosoleku avab ja juhatab seda kuni juhataja valimiseni nõukogu esimees või tema asemik. Ka erakorralise peakoosoleku avab nõukogu esimees neil juhtumel, kui kokkukutsujaks on juhatus või nõukogu. On erakorralise peakoosoleku kokkukutsujaks revisjonikomisjon, siis avab peakoosoleku revisjonikomisjoni esimees; on kokkukutsujaks liikmed, siis avab peakoosoleku kokkukutsujate liikmete poolt volitatud isik on aga kokkukutsujaks välisrevisjoni liit, siis avab koosoleku välisrevisjoni liidu esindaja.

§ 50. Peakoosoleku juhataja valitakse igakord koosoleku algul nende liikmete hulgast, kes ei ole juhatuse, nõukogu, likvidatsiooni või revisjonikomisjoni liikmed ega seisa ühispanga palgalises teenistuses.

Koosoleku juhataja määrab ise protokollkirjutaja.

§ 51. Peakoosoleku otsustamisele kuulub:

- 1) Põhikirja muutmine ja täiendamine;
- 2) peakoosoleku, nõukogu, juhatuse ja revisjoni- ning likvidatsioonikomisjoni kokkordade kinnitamine;

- 3) nõukogu, juhatuse, revisjoni- ja likvidatsioonikomisjoni liikmete ning nõukogu- ja revisjonikomisjoni liikmete asemikkude valimine ja nendele tasu määramine, samuti ka nende ametist tagandamine enne volituste aja lõppu;
- 4) nõukogu, juhatuse, likvidatsiooni- ja revisjonikomisjoni liikmete vastutusele võtmine;
- 5) sisseastemaksu suuruse määramine;
- 6) sundusliku osamaksu kindlaksmääramine vastavalt § 17 nõuetele;
- 7) krediidi ülemmäära kindlaksmääramine, mis nõukogu võib avada üksikule laenu- tarvitajale;
- 8) ühispanga tarviduste jaoks kinnisvara omandamine, samuti ka selle kinnisvara pantimine ja müümine;
- 9) aasta-aruande ja eelarve kinnitamine ning ülejäägi jaotamise või puudujäägi katmise kava kinnitamine;
- 10) liikmete väljaheitmine;
- 11) teiste ühingute ja liitude liikmeks astumine;
- 12) ühispanga tegevuse lõpetamine ja asjade likvideerimine;
- 13) kõigi teiste küsimuste otsustamine, mis üle ulatuvad nõukogu ja juhatuse võimupiiridest.

§ 52. Kõik ettepanekud peakoosolekule esitatakse juhatuse ja nõukogu kaudu, kes nende kohta peavad võtma seisukoha. Juhatuse on kohustatud esitama nõukogule ka kõik liikmete poolt peakoosolekule määratud kaebused ühis- panga tegevuse või tegelaste kohta ühes oma seisukoha või seletusega. Nõukogu otsusest

oleneb asja edaspidine käik. Ettepanekud, millele vähemalt $\frac{1}{10}$ liikmeist alla kirjutanud, esitatakse tingimata peakoosolekule ühes nõukogu ja juhatuse seisukohtade või seletusega. Kui ettepanek on tehtud enne lähema peakoosoleku väljakuulutamist, siis esitatakse see sellele peakoosolekule, kui hiljem, siis järgmisele.

§ 53. Hääletamise viisi peakoosolekul määrab igakordne peakoosolek ise, kuid peakoosolek otsustab salajasel hääletamisel nõukogu, juhatuse, revisjoni- ja likvidatsioonikomisjoni liikmete vastutusele võtmist ja ametist tagandamist enne volituste aja lõppu, liikmete väljaheitmist, kui ka juhatuse, nõukogu ja likvidatsiooni- ning revisjonikomisjoni liikmete valimisi.

§ 54. Peakoosolek otsustab kõiki küsimusi koosolekust osavõtvate liikmete lihtsa häälteenamusega, kusjuures § 51 pp. 1, 9, 10 ja 12 all märgitud küsimuste otsustamiseks on tarvilik $\frac{2}{3}$ häälteenamus.

Kui esitise otsustamisel antakse ühepalju hääli poolt ja vastu, siis loetakse see tagasilükatuks.

Valimistel loetakse need valituks, kes on saanud üle poolte koosolejate häälest. Ei saa tarvilikku enamust, siis võetakse viivitusega ette järelvalimised nende kandidaatide keskel, kes ei saanud häälteenamust. Järelvalimistel loetakse valituks need, kes said kõige rohkem hääli, kuigi mitte üle poole koosolejate häälest.

§ 55. Nõukogu, juhatuse revisjoni- ja likvidatsioonikomisjoni liikmed ei võta hääletamisest osa küsimuste otsustamisel, mis puutuvad nende vastutusele võtmist või sellest vabastamist, nende ametist tagandamist, nendele tasu määramist ja nende poolt allakirjutatud aruannete kinnitamist.

Küsimuse otsustamisest lepingu sõlmimise

kohta mõne ühispanga liikmega ei või see liige osa võtta.

§ 56. Koosoleku käigu ja otsuste üle seatakse kokku täielik protokoll, kus ära märgitakse: kelle poolt koosolek kokku kutsutud, koosoleku koht ja aeg, kutsete väljasaatmise aeg, liikmete üldarv koosoleku päeval, koosolekust osavõtnud liikmete arv, koosoleku avaja, koosoleku juhataja valimine, liikmetele kättesaadetud kui ka arutusele tulev päevakord koosoleku poolt vastu võetud kujul. Päevakorras olevate küsimuste üle tehtud otsuste kohta tähendatakse ära, missuguse häälteenamusega need on tehtud, ning kas hääletamist toimetatud avalikult või salajaselt.

Protokollid kinnitavad oma allkirjadega koosoleku juhataja, protokollid kirjutaja ja vähemalt kolm koosoleku poolt valitud liiget.

Peakoosolekust osavõtnud liikmete (ja ka võõraste) nimestik kui ka teised peakoosoleku protokollid lisad kirjutatakse alla samal viisil nagu protokoll ise ja hoitakse alal ühes protokolliga.

Peakoosoleku kodukorra kinnitab peakoosolek ise.

§ 57. Otsusevõimsa peakoosoleku seaduslikud otsused on kohustavad kõigile liikmeile, vaatamata sellele, kas nad viibisid koosolekul või mitte.

B. NÕUKOGU.

§ 58. Nõukogus on vähemalt kuus liiget, keda peakoosolek valib ühispanga liikmete hulgast kolme aasta peale. Nõukogu liikmete tagasiastumise või puudumise juhaks valitakse neile asemikud sama aja peale poolal arvul.

§ 59. Igal aastal lahkub nõukogu liikmete ja asemikkude hulgast $\frac{1}{3}$ valimise vanaduse järgi,

esimesel kahel aastal aga liisu läbi. Väljalangenud liikmeid ja asemikke võib tagasi valida. Nõukogu liikme lahkumise puhul enne volituste aja lõppu astub tema asemele asemik, kes valimistel saanud kõige rohkem hääli, ja jääb nõukogu liikmeks kuni järgmise peakoosolekuni.

§ 60. Nõukogu liikmed valivad eneste keskest aasta peale esimehe ja tema abid.

§ 61. Nõukogu tuleb kokku vähemalt kord kuus. Nõukogu kutsub kokku esimees või tema abi, kuid õigus nõukogu kokku kutsuda on ka kolmel nõukogu liikmel, juhatusel või revisjoni komisjonil.

§ 62. Nõukogu koosolek on otsusevõimas, kui on koos nõukogu esimees või tema abi ja vähemalt pooled liikmeist. Nõukogu koosolekute võtavad osa sõnaõigusega juhatuse liikmed ja asjajaja. Nõukogu koosoleku otsused tehakse häälteenamusega, kuna sel juhtumil, kui hääled langevad pooleks, loetakse ettepanek tagasilükatuks.

§ 63. Nõukogu ülesandeks on:

- 1) liikmete vastuvõtmine ja krediidi määramine neile kui ka võõrastele;
- 2) laenukindlustuste hindamine, kui ta seda pole jätnud juhatuse hooleks, silmas pidades sealjuures § 26 eeskirju;
- 3) kindlustamata krediidi määramine ühispanga korrespondentidele;
- 4) otsustamine selle üle, kui suure summa ühispank võib pidada hoiul igas krediit-asutises korrespondent-, hoiu- või jooksvaval arvel § 21 pp. 11 ja 12 korras;
- 5) otsustamine garantiikirjade väljaandmise üle põhikirja § 21 p. 6 ettenähtud juhtudel;

- 6) otsustamine väärtpaberite ostu üle põhikirja § 21, pp. 9 ja 10 ettenähtud juhtudel;
- 7) otsustamine kinnisvarade omandamise üle põhikirja § 36 ettenähtud juhtudel;
- 8) üldine valve selle järele, et ühispanga asju aetakse seaduste, põhikirja ja peakoosoleku seaduslike otsuste alusel ja piirides;
- 9) ühispanga kassa, arvepidamise ja asjaajamise revideerimine;
- 10) juhatuse ettepanekul laenu-, hoiu-, vahetalituse- ja muude äritingimuste ning võetavate ja makstavate intresside ja komisjonitasu normide kindlaksmääramine;
- 11) juhatuse ettepanekul allkirjade arvu ja isikute määramine, kes on õigustatud alla kirjutama ühispanga kohustistele;
- 12) juhatuse poolt kokkuseatud kulude eelarve läbivaatamine, niisama ka juhatusele tarviduse korral loa andmine kulutuste tegemiseks üle kinnitatud eelarve piiride (v. märkus I);
- 13) aastaaruande läbivaatamine ja ühes oma ning revisjonikomisjoni otsusega peakoosolekule kinnitamiseks esitamine;
- 14) juhatuse liikmete asetäitjate määramine oma liikmete hulgast § 70 tähendatud juhtudel;
- 15) kodukorra kinnitamine ühispanga asjaajajale;
- 16) peakoosolekule juhatuse ja nõukogu liikmete kandidaatide nimestiku esitamine (v. märkus II);
- 17) koos revisjonikomisjoniga äriaasta lõpuks tasumata jäänud protestitud diskonto-

vekslite ja tähtajaks tasumata jäänud tähtajaliste ning ülesčeldud tähtajata laenude hindamine ja kahtlaste nõudmiste ning muude aktive kahjudeks kandmine;

18) lootusetuks osutunud kahtlaste nõudmiste järgi nõudeõigustest loobumise üle otsustamine;

19) kõikide muude küsimuste läbivaatamine ja nende üle seisukoha võtmine, mis selle põhikirja järgi esitatakse peakoosolekule või mis juhatuse poolt esitatakse nõukogule otsustamiseks või seisukoha võtmiseks.

Märkus I: Nõukogul pole õigust lubada üle peakoosoleku poolt kinnitatud eelarve piiride tasu maksta nendele tegelastele, kes valitud peakoosoleku poolt.

Märkus II: Nõukogu poolt valimisteks kokkuseatav kandidaatide nimestik ei ole peakoosolekule kohustav, vaid koosolek võib üles seada ka teisi kandidaate.

§ 64. Nõukogu liikmete krediidi otsustamisest ei võta osa see nõukogu liige, kelle krediit otsustamisel.

See eeskiri on maksev ka krediitide avamise kohta:

1) ettevõttele, kus nõukogu liikmed on juhtivad ametnikud;

2) täisühinguile, kus nõukogu liikmed on täisosanikud;

3) aktsiaseltsidele, osaühinguile ja kooperatiivühinguile, kus nõukogu liikmed on juhatuses või nende käes on selle aktsiaseltsi või osaühingu aktsiate või osatähtede enamik.

§ 65. Nõukogu liikmed saavad tasu peakoosoleku määramist mööda.

§ 66. Nõukogu koosolekute kohta peetakse protokollid, millele kirjutavad koosoleku lõpul alla otsustamisest osavõtnud nõukogu ja juuresolnud juhatuse liikmed. Protokollid nummerdatakse järjekorras äriaasta algusest kuni lõpuni; ka nummerdatakse järjekorras iga koosoleku otsused.

§ 67. Nõukogu esimehel või esindajal on õigus ühispanga juhatuse koosolekutest osa võtta sõnaõigusega.

§ 68. Nõukogu liikmed vastutavad ühispanga kahjude eest samal määral nagu juhatuse liikmedki (§ 76).

C. JUHATUS.

§ 69. Ühispanga juhatus koosneb 4 liikmest, keda peakoosolek valib ühispanga liikmete hulgast kolme aasta peale. Esimese kahe aasta jooksul lahkub igal aastal üks kolmandik juhatuse liikmeist liisu läbi. Edaspidi lahkuvad juhatusest igal aastal need liikmed, kes ametis olnud kolm aastat. Lahkunud juhatuse liikmeid võib tagasi valida.

Juhatus liikmed valivad eneste keskel igal aastal esimehe ja tema abi.

§ 70. Kui mõni juhatuse liige ametist lahkub enne tähtaega, siis valitakse peakoosolekul tema asemele uus juhatuse liige selle tähtajani, milleni lahkunu oli valitud. Lahkunud või ajutiselt puuduva liikme kohuseid täidab kuni esimese peakoosolekuni või juhatuse liikme tagasitulekuni üks nõukogu liikmeist nõukogu määramist mööda.

§ 71. Juhatus käib koos tarviduse järgi, kuid mitte harvemini kui kord nädalas. Juhatus otsused on maksvad, kui nende tegemisest osa võt-

sid vähemalt pooled liikmed, kuid mitte alla kolme. Otsused tehakse häälteenamusega, erandades neid küsimusi, mille otsustamisel põhikiri nõuab juhatuse üksmeelset otsust. Langevad hääled pooleks, siis loetakse ettepanek tagasilükatuks.

§ 72. Juhatuse ülesandeks on:

- 1) ühispanga äritegevuse juhtimine ja kapitalide valitsemine selle põhikirja ja peakoosoleku poolt kinnitatud kodukordade ning peakoosoleku otsuste alusel;
- 2) laenude väljaandmine, pantide ja muude laenukindlustuste vastuvõtmine ja hindamine ning laenude sissenõudmine;
- 3) ühispanga asjaajamise ja arvepidamise sisseseadmine ning juhatamine;
- 4) ühispanga ametnikkude ja teenijate ametisse võtmine ja vabastamine ning neile eelarve piirides tasu määramine;
- 5) ühispanga korrespondentide valimine;
- 6) kassatagavarade eest hoolitsemine;
- 7) otsuste tegemine teiste isikute arvel summade väljamaksmise kohta, kui mitte terve väljamakstud summa ei ole kindlustatud;
- 8) läbikäimine valitsuse- ja kohtuasutistega ning teiste isikutega kõigis ühispanga asjus;
- 9) eelarve, aruande ja ülejäägi jaotuse või puudujäägi katmise kaya kokkuseadmine;
- 10) seisukoha võtmine kõigis küsimusis, mis otsustamiseks esitatakse nõukogule ja peakoosolekule ja
- 11) üldine hoolitsemine ühispanga tegevuse arenemise eest.

§ 73. Ühispanga juhatus esineb ühispanga esindajana ilma iseäralise volitusega kõigis valitsuse-, omavalitsuse- ja kohtuasutistes, kuid iga üksik juhatuse liige võib ühispanga esindajana esineda ainult juhatuse erilisel otsusel. Juhatuse otsusel väljaantavatele volikirjadele kirjutab alla üks juhatuse liige, kes selleks määratakse juhatuse otsusega.

§ 74. Ühispanga asjaajamise juhtijaks määratakse juhatuse poolt, nõukogu kinnitusega, asjaajaja, kas juhatuse liikmete hulgast või väljaspoolt, kes teotseb temale nõukogu poolt antud kodukorra alusel.

§ 75. Juhatuse liikmed saavad tasu peakoosoleku määramist mööda

Nad ei tohi olla liikmeks teiste era-, riiklikkude, linna- või ühistegelikkude krediitasutiste juhatustes, nõukogudes ega revisjonikomisjonides või muis ametites, samuti ka teiste ühistegelikkude ettevõtete, aktsiaseltside ning osaühingute juhatustes, kes kasutavad krediiti ühispangas ükskõik missugusel kujul, arvatud välja juhus, kui seda nõuavad ühispanga erilised huvid ja ühispanga nõukogu annab selleks üksmeelselt oma nõusoleku.

Erandina on lubatud olla Eesti Panga, riiklikkude pankade, ühistegelikkude keskpankade ning hoiu- ja laenukassade nõukogu ja revisjonikomisjoni liikmeks.

§ 76. Juhatuse liikmed vastutavad üld- ja eriseaduste järgi kõigi kahjude eest, mis on ühispangale tekkinud maksvate seaduste, ühispanga põhikirja, peakoosoleku või nõukogu otsuste rikumise tagajärjel.

§ 77. Juhatuse koosolekute üle peetakse protokoll, kus ära märgitakse kõik tehtud otsused

igakord erinummersiooni järjekorras ja millele kirjutavad koosoleku lõpul alla kõik otsustamisest osavõtnud juhatuse liikmed. Jääb mõni juhatuse liige mõne küsimuse otsustamisel eriarvamusele ja laseb selle protokollida, siis vabaneb ta vastutusest tehtud otsuse tagajärgede eest. Protokollid nummerdatakse järjekorras iga äriaasta algusest lõpuni.

VI. Arvepidamine, aruandmine ja revisjon.

§ 78. Ühispank on kohustatud arvestama oma tehinguid kahekordse raamatupidamise süsteemi järgi.

§ 79. Ühispank on kohustatud koostama ja esitama krediitasutiste inspektorile Majandusministri poolt kinnitatud vormi järgi hiljemalt iga kuu 15. päeval arveteseisu eelmise kuu viimase päeva lõpu kohta ja, kui äriseis tõuseb üle ühe miljoni krooni, avaldama selle iga kolme kuu järele Riigi Teatajas.

§ 80. Ühispannga äriaasta loetakse 1. jaanuarist kuni 31. detsembrini.

§ 81. Iga äriaasta kohta seatakse kokku aruanne, mis peab sisaldama :

1) andmeid liikmete koosseisu ja selle muutuste üle, 2) äriseisu äriaasta algul, 3) kõikide pearaamatu arvete läbikäigu, 4) erilise üksikasjaliku tulude ja kulude arve, 5) äriseisu äriaasta lõpul, 6) liikmete lisavastutuse summa, 7) hoiulevõetud väärtuste summa ja 8) muud andmed, mis nõutavad Majanduseministri poolt ettekirjutatud vormi järgi.

§ 82. Äriaasta ülejäägi ehk puhaskasu arvutamisel tuleb arvata maha ühispannga sama aasta bruttotuludest:

- 1) intressid hoiusummadelt ja ühispanga võlgadelt, samuti ka kõik äriaasta operatsiooni- ja muud kulud, sinna hulka arvatud ka riigi- ja teised avalikud maksud, kuid mitte need, mis võetakse ülejäägist;
- 2) ühispanga ülalpidamise ja valitsemise kulud äriaastal;
- 3) operatsioonidest saadud kahjud, mille hulka arvatakse :
 - a) aasta lõpuks tasumata jäänud protestitud diskontovekslid ja tähtajaks tasumata jäänud tähtajalised ning ülesöeldud tähtajata laenud, kui laenude tasumise tähtajast on möödunud üle kolme kuu, samuti nende vekslite ja laenude intressid. Kui nõukogu ja revisjonikomisjon leiavad, et mõned mahakirjutamisele kuuluvad protestitud diskontovekslid ja laenud on küllaldaselt kindlustatud, siis esitab ta nende protestitud diskontovekslite ja laenude nimekirja ühes seletustega krediit-asutiste inspektorile teadmiseks ja neid protestitud diskontoveksleid ja laene ei arvata operatsiooniaasta kahjude hulka;
 - b) üks kümnendik põhikirja § 36 põhjal omandatud kinnisvara ostuhinnast;
- 4) kinnis- ja vallasvara amortisatsioon.

Ühispanga tulude arvestamisel tuleb arvesse võtta äriaasta tulud, mis äriaastal pidid laekuma, välja arvatud käesoleva paragrahvi p. 3 lit. a tähendatud vekslite ja laenude intressid ja ka need, mis laekunud eelmistel aastatel kustutatud summade arvel. Tulevaste aastate arvel saadud tulud võetakse arvesse vastavate aastate tulude arvestamisel.

§ 83. Aasta aruande koostamisel pank ei või temale kuuluvat vallas- ega kinnisvara bilansis näidata kõrgemas väärtuses, kui need pangale on maksma läinud. Väärtfabereid ei või näidata äri seisus kõrgema hinnaga kui nende eest makstud või kõrgemalt börsi ostjate hinnast äriseisu koostamise päeval, kui viimane on madalam ostuhinnast.

Ühispanga välisraha ja nõudmised välisrahas tuleb näidata bilansi koostamise päeva börsi ostjatehinnaga.

Ühispanga kohustused välisrahas tuleb näidata bilansis börsi müüjatehinna järgi.

Aktivas ja passivas vastastikku ühesuurustena esinevad positsioonid tuleb näidata nii aktivas kui ka passivas börsi müüjatehinnaga.

Ühispanga iga-aastane ärilise tegevuse tulemuste kindlakstegemine toimub kasude ja kahjude arve kaudu.

§ 84. Juhatuse poolt kokkuseatud ja nõukogu poolt heakskiidetud aastaaruanne esitatakse revisjonikomisjonile revideerimiseks hiljemalt 15. märtsiks. Revisjonikomisjon on kohustatud revideerimist teostama hiljemalt kuu aja kestel, esitamise päevast arvates.

§ 85. Revideeritud aruande saadab juhatus liikmeile vähemalt kaks nädalat enne peakoosolekut, mis peab ära peetama hiljemalt 30. aprillil. Aruanne kinnitatakse peakoosoleku poolt koosolekust osavõtvate liikmete häälteenamusega, kusjuures hääletamisest osa ei võta aruandele allakirjutanud juhatuse, nõukogu ja revisjonikomisjoni liikmed.

§ 86. Hiljemalt 15. päeval, arvates peakoosoleku päevast, peab ühispank esitama krediit-asutiste inspektorile revisjonikomisjoni poolt läbi

vaadatud, nõukogu poolt heakskiidetud ning peakoosoleku poolt kinnitatud aastaaruande ühes ära kirjaga peakoosoleku protokollist aruande kinnitamise ja ülejäägi jaotamise kohta. Aruanne avaldatakse ka Riigi Teatajas ja vähemalt ühes kohalikus ajalehes peakoosoleku määramisel, Majandusministri poolt määratud vormi järgi.

§ 87. Kui ühispanga tegevuses on tekkinud olukord, mis ei vasta seaduse ja ühispanga põhikirja nõudeile, siis sellest, samuti ka seadusliku olukorra jaluleseadmiseks käsitusele võetud abinõudest, tuleb viivitamata teatada krediitastutiste inspektorile.

Inspektoril on õigus nõuda seletusi ühispanga üksikute arvete kohta.

§ 88. Ühispanga tegevuse, asjaajamise ja raamatupidamise ning aasta-aruande ja eelarve revideerimiseks valib peakoosolek kolme aasta peale vähemalt kolmeliikmelise revisjonikomisjoni nende ühispanga liikmete hulgast, kes ei ole ühtlasi ühispanga nõukogu või juhatuse liikmed või nõukogu liikmete asemikud ega seisa ühispanga palgalises ametis. Ka valitakse revisjonikomisjoni liikmetele vähemalt kolm asemikku.

Nende kandidaatide nimestiku seab kokku peakoosolek.

Revisjonikomisjoni liikmete ja nende asemikude kohta on sisukohaselt maksvad § 59 eeskirjad.

Tasu revisjonikomisjonile määrab peakoosolek.

§ 89. Revisjonikomisjon valib enese keskelt esimehe ja tema abi, kelle ülesandeks on komisjoni kokkukutsumine ja koosolekute juhatamine. Komisjoni koosolek on otsusevõimas, kui on koos vähemalt pooled liikmetest, kuid mitte alla kolme, nende hulgas esimees või tema abi.

§ 90. Revisjonikomisjonil on õigus revideerida igal ajal kõiki ühispanga varasid, dokumente ja asjaajamist ja nõuda juhatuselt ning nõukogult vajalikke teateid ühispanga tegevuse üle. Igast revideerimise algusest peab revisjonikomisjoni esimees teatama juhatusele ja juhatus peab igati aitama kaasa revisjoni hõlbustamiseks.

§ 91. Revisjonikomisjon on kohustatud revideerima ühispanga asjaajamist, arvepidamist, kassat ja muid varasid vähemalt kord iga kolme kuu kestel. Oma arvamise ühispanga asjaajamise ja arvepidamise kui ka aruande ja eelarve kohta esitab revisjonikomisjon peakoosolekule.

§ 92. Revisjonikomisjoni koosolekute kohta peetakse protokollid, kuhu märgitakse kõik revisjoni tulemused ja tehtud otsused. Protokoll kirjutatakse alla kõigi osavõtnud liikmete poolt. Kõik protokollid nummerdatakse järjekorras äriaasta algusest lõpuni; ka nummerdatakse järjekorras iga koosoleku otsused.

VII. Ülejäägi jaotus ja puudujäägi katmine.

§ 93. Ühispanga aasta tegevuse puhtast ülejäägist arvatakse igal aastal vähemalt 20 % tagavarakapitali juure ja osakasuks kuni 8 % osakapitali pealt. Ülejäänud osa jaotab peakoosolek oma äranägemise järgi.

Osakasu ei või maksta selle aasta eest, kui kolmel kuul ei ole peetud kinni § 38 ettenähtud seaduslikust vahekorra kohustuste ja kassatagavarade vahel.

§ 94. Osamaksu summade pealt, mis aruande aastal on olnud ühispanga kasutada vähem kui aasta, kuid vähemalt kuus kuud, makstakse osakasu ainult poolis suuruses, kuna nende osa-

maksude pealt osakasu ei makseta, mis on olnud ühispanga kasutada vähem kui pool aastat.

§ 95. Osakasu väljamaksmine algab kuu aja pärast peale peakoosolekut, kus aruanne kinnitati.

Osakasu pealt intresse ei makseta.

§ 96. Kui ühispanga aasta-aruande kokkuseadmisel või ühispanga likvideerimisel tulevad ilmsiks kahjud, mida ei kata saadud tulud, siis kaetakse katmata osa kahjudest peakoosoleku otsusel tagavarakapitalidest. Ei jätku selleks tagavarakapitale, siis jaotatakse katmata kahjusumma ühispanga liikmete vahel proportsionaalselt igaühe lisavastutuse summale, ja peakoosolek peab määrama tähtaja, mille jooksul iga liige on kohustatud tasuma kahju katmiseks tema kanda langeva summa. Kui liige seda kohustust ei täida määratud tähtjaks, siis katab juhatus kahjusumma tema osamaksudest; kui aga osamaksudest selleks ei jätku, siis nõuab juhatus puuduva osa sisse liikme muust varandusest lisavastutuse põhjal kooperatiiv-ühingute ja nende liitude seaduse eeskirjade korras.

Osamaksu täiendamise tähtaja neil juhtudel määrab nõukogu. Liikmed, kellelt juhatus on sunnitud puudujäägi katmist nõudma sunniviisil lisavastutus-kohustuse alusel, loetakse ühispan-gast lahkunuks kohtule nõude esitamise päevast.

§ 97. Kui mõnedelt liikmetelt korda ei lähe nende peale langevaid kahjusumme sisse nõnda eelmise § alusel, siis jaotatakse katmata jäänud kahjusumma kõigi teiste liikmete vahel samas § ettenähtud korra järgi.

VIII. Ühispanga tegevuse lõpetamine

§ 98. Ühispanga tegevus lõpetatakse: a) peakoosoleku otsusel, b) kui liikmete arv langeb

alla viiekümne, c) kui kahjude tagajärjel on kaotatud üle kolmandiku osakapitalist, ja d) kui ühispank tunnistatakse maksujõuetuks.

§ 99. Kui ühispank likvideeritakse § 98 punkti a põhjal, siis toimetab seda peakoosoleku poolt selleks valitud kolmest liikmest koosnev likvideerimiskomisjon. Peakoosoleku otsusest likvidatsioonile asumise üle teatatakse krediitastutiste inspektorile, Siseministeriumile ning revisjoniasutisele, kus ühispank liikmeks

§ 100. Kui juhatusel selgub, et on leidnud aset paragrahv 98 pp. b või c tähendatud asjaolu, peab ta seitsme päeva jooksul saatma kutsed peakoosolekule ilmumiseks.

Peakoosolek peab niisugusel korral otsustama ühispanga likvideerimisele asumise ja valima likvideerimiskomisjoni, kui ta ei otsusta tekkinud puudujääki katta hiljemalt ühe kuu jooksul pärast vastava otsuse tegemist või kui ühispanga liikmete arv vahepeal ei ole tõusnud seadusliku normini.

Osakapitali täiendamise lähemad tingimused ja tähtaja määrab peakoosolek, kuna juhatus kuulutab need viivitamata välja Riigi Teatajas, vähemalt ühes kohalikus ajalehes ja kirjalikkude teadaannetega kõigile liikmeile. Kapitali täiendamise tähtaeg ei või olla lühem kui seitse päeva, arvates kuulutamise päevast Riigi Teatajas.

§ 101. Kui liige ei tasu peakoosoleku poolt määratud tähtjaks kahjude katteks tema peale langevat summat, on peakoosolekul õigus seda summat temalt sisse nõuda lisavastutuskohustuse alusel vastutusesumma piirides.

§ 102. Likvidaatorid alluvad samadele määrustele ja vastutavad ühispangale tehtud kahjude

eest samadel alustel, kui juhatuse liikmed; samuti kuulub nende tegevus rev.-komisjoni kontrolli alla.

§ 103. Likvideerimiskomisjon asendab ühispanga juhatust ja nõukogu, kellelt võtab üle asjaajamise, esineb nõuandjana ja kostjana kohtus, toimetab summade vastuvõtmist, laenude sissenõudmist ja tarbekorral nende pikendamist ning uuendamist, tasub kohustusi ja realiseerib varasid, kuid ei toimeta uusi operatsioone.

Likvideerimiskomisjon võib müüa ühispangale kuuluvaid kinnisvarasid kokkulepitud hinnaga ainult peakoosoleku nõusolekul.

§ 104. Kui inspektor leiab revideerimisel ühispanga juhatuse või nõukogu poolt seaduserikkumisi niisuguses ulatuses, et need organid ei ole usaldusväärsed jätkama ühispanga asjaajamist, võib Majandusminister krediitasutiste inspektori ettepanekul kõrvaldada ühispanga juhtimisest kas kõik või üksikud juhatuse või nõukogu liikmed ja määrata nende asemele teised isikud kuni uue juhatuse või nõukogu valimiseni põhikirja korras. Viimased saavad tasu majandusministri määramisel ühispanga arvel, kuid mitte suuremal määral kui kõrvaldatud juhatuse või nõukogu liikmed,

Asjaajamises ja arvepidamises leiduvate korratuste mittekõrvaldamise puhul krediitasutiste inspektori poolt määratud tähtjaks, võib Majandusminister krediitasutiste inspektori ettepanekul nõuda ühispanga juhatusest, et see kõrvaldaks ühispanga ametnikud, kes on süüdi korratustes.

§ 105. Peale ühispanga kohustuste katmist ja osamaksude tagasimaksmist ülejäänud sum-

mad jaotatakse likvidaatorite poolt liikmete vahel proportsionaalselt nende osamaksudele.

§ 106. Ühispanga sundlikvideerimine toimub Krediiditasutiste seaduse eeskirjade korras.

IX Üldmäärused.

§ 107. Ühispanga nõukogu, juhatuse ning revisjonikomisjoni liikmed, samuti ka kõik ametnikud ja teenijad, nii ühispanga teenistuses olles kui ka pärast lahkumist, on kohustatud saladuses hoidma, kuivõrd seda seadus teisiti ei nõua, kõik andmed, mis puutuvad ühispanga tegevusse, tema ärilisse seisukorda, ja sisemisse asjaajamisse ning klientide arvetesse, nende operatsioonidesse, varanduse seisuga ja ärilisse seisukorda, millised andmed on teatavaks saanud neile isikuile ühis- panga teenistuses olles.

On lubatud anda teateid omavalitsuste hoiu- summade kohta omavalitsuste järelevalve asutistele.

§ 108. Juhtudel, mille kohta käesolevas põhikirjas ei leidu juhatusi, toimib ühispank üldiste seaduste ja määruste järgi.

EESTI
RAHVUSRAAMATUKOGU
AR

ARI-13-00541

